

Aan
De regeringscommissaris van het openbaar lichaam Sint Eustatius

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
10 mei 2023
Ons kenmerk
Cft 202300039
Pagina
1/5

Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Bijlage

-

Onderwerp
Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2023

Geachte mevrouw Francis,

Op 26 april 2023 ontving het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) van Sint Eustatius over het eerste kwartaal van 2023. Met dit schrijven ontvangt u op basis van artikel 22 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) de reactie van het Cft op de eerste UR.

Toetsingskader

Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Wet FinBES aangevuld met de in het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES (BBV BES) opgenomen criteria.

Als gevolg van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius gelden artikelen 9, 10, 18 tot en met 36, 38 en 39 van de Wet FinBES niet ten aanzien van Sint Eustatius. Op verzoek van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) geeft het Cft, ter ondersteuning van de regeringscommissaris en om de overgang naar de reguliere situatie te faciliteren, echter analoge toepassing aan deze artikelen.¹

Oordeel

Sint Eustatius zet in de UR de realisatie over het eerste kwartaal af tegen de vastgestelde begroting 2023 (begroting). De eerste UR toont een voorlopig overschot van USD 0,1 miljoen, en ligt daarmee in lijn met de begroting die uitgaat van een overschot van USD 0,1 miljoen voor geheel 2023. Hiermee wordt voldaan aan artikel 19 lid 2 jo. artikel 15 lid 2 van de Wet FinBES.

---

¹ BZK, kenmerk 2021-0000094352, Uitbreiding toezichtstaken Cft BES - Sint Eustatius, d.d. 29 maart 2021.

Het Cft constateerde in zijn reactie op de vierde UR 2022 dat de baten uit lokale heffingen in 2022 nog niet op het niveau waren van pre-coronajaar 2019. Het Cft adviseerde Sint Eustatius de raming van de baten uit lokale heffingen voor 2023 te herzien op basis van de volledige realisatie in 2022, en dit te verwerken in een begrotingswijziging (BW).² Sint Eustatius stelt in de eerste UR van 2023 dat de baten uit lokale heffingen in het eerste kwartaal licht achterblijven ten opzichte van de begroting, in het bijzonder de baten uit de lucht- en zeehavengelden. Een nieuwe prognose voor 2023 en eventuele wijziging van de begroting zal evenwel pas bij de tweede UR worden verwerkt, aldus Sint Eustatius.

Uit de eerste UR blijkt dat Sint Eustatius eind 2022 een vervroegde afschrijving op de huisvesting van scholen heeft verwerkt, waardoor de afschrijvingskosten in 2023 lager zullen uitvallen dan in de begroting geraamd. Het Cft is van oordeel dat zowel de lagere afschrijvingskosten, als de nieuwe prognose voor de baten uit lokale heffingen zo spoedig mogelijk verwerkt dienen te worden in een BW. Het Cft wijst erop dat Sint Eustatius gedurende het hele begrotingsjaar de mogelijkheid heeft om de begroting aan te passen als gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, en niet uitsluitend bij uitvoeringsrapportages. Het is van belang dat de begroting een actueel beeld geeft van de financiële positie van het openbaar lichaam.

Op 26 april 2023 informeerde de staatssecretaris van BZK de Tweede Kamer over het door de staatssecretaris, eilandsraad en bestuurscollege overeengekomen *Memorandum of Understanding*.³ Hierin is vastgelegd dat de eilandsraad en het bestuurscollege de nog resterende maatregelen met betrekking tot de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) en de tien resterende maatregelen uit het verbeterplan financieel beheer uiterlijk eind 2023 afronden. Met het ondertekenen van het *Memorandum of Understanding* is voldaan aan de laatste voorwaarde voor fase 2.2 van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius, en kan het budgetrecht wederom bij de eilandsraad worden belegd. De staatssecretaris van BZK heeft een bijzondere uitkering van USD 1,1 miljoen toegekend om de resterende maatregelen uit te voeren, ook deze bijzondere uitkering zal verwerkt moeten worden in een BW. Het Cft geeft u in overweging om in de uitvoeringsrapportages te rapporteren over de voortgang van de resterende maatregelen, om dubbele rapportageverplichtingen te voorkomen.

Toelichting

Tabel 1 geeft de realisatie in het eerste kwartaal van 2023 en de vastgestelde begroting 2023 weer. De baten en lasten samenhangend met de bijzondere uitkeringen zijn in deze tabel niet opgenomen.

---

² Cft, kenmerk Cft 202300020, Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2022, d.d. 1 maart 2023.

³ BZK, kenmerk 2023-000233922, Commitment gedeputeerden en eilandsraadleden Sint Eustatius met verbeterstappen fase 2.2 Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius, d.d. 26 april 2023.

Tabel 1: Overzicht baten en lasten (in miljoenen USD)⁴

	1e UR 2023	Begroting 2023	Realisatie
Baten	5,2	22,0	24%
Lokale heffingen ⁵	1,3	4,2	31%
Vrije uitkering	3,8	17,5	22%
Overige baten	0,1	0,3	26%
Lasten	5,1	21,9	23%
Personeelslasten	2,6	11,7	22%
Huisvestingslasten	0,3	1,9	15%
Exploitatielasten	0,7	3,0	24%
Kantoorkosten	0,2	0,3	61%
Representatie en communicatie	0,2	0,5	46%
Vervoersmiddelen	0,1	0,2	55%
Afschrijvingen	0,1	0,5	19%
Algemene lasten	0,2	1,1	15%
Subsidies en bijdragen	0,6	2,1	27%
Overige lasten	0,1	0,6	11%
Resultaat	0,1	0,1	n.v.t.

Bron: eerste uitvoeringsrapportage 2023 en vastgestelde begroting 2023 van Sint Eustatius

Baten

Sint Eustatius realiseert in het eerste kwartaal USD 5,2 miljoen aan reguliere baten, exclusief de baten uit bijzondere uitkeringen. De reguliere baten zijn voornamelijk afkomstig uit de vrije uitkering (USD 3,8 miljoen). Daarnaast realiseert Sint Eustatius USD 1,3 miljoen aan baten uit lokale heffingen en USD 0,1 miljoen aan overige baten.

De baten uit de onroerend goed exploitatie, luchthavengelden en zeehavengelden blijven licht achter ten opzichte van de begroting. De baten uit de onroerend goed exploitatie zijn vooralsnog lager dan begroot, omdat de erfpacht nog niet is verwerkt in de administratie. Sint Eustatius geeft in de eerste UR aan dat de baten uit de luchthavengelden wellicht te optimistisch zijn begroot, en stelt dit te zullen corrigeren bij de tweede UR van 2023. De achterblijvende baten uit de zeehavengelden worden niet nader toegelicht.

⁴ In deze tabel is sprake van afronding op hele USD miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁵ De lokale heffingen bestaan uit de motorrijtuigenbelasting, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing, onroerend goed exploitatie, luchthavengelden, zeehavengelden, leges en vergunningen.

Lasten

Sint Eustatius realiseert in het eerste kwartaal USD 5,1 miljoen aan reguliere lasten, exclusief de lasten samenhangend met bijzondere uitkeringen. De realisatie loopt grotendeels in lijn met de begroting.

In het eerste kwartaal realiseert Sint Eustatius USD 2,6 miljoen aan personeelslasten, waar de begroting uitgaat van USD 11,7 miljoen aan personeelslasten in 2023. Het Cft adviseerde Sint Eustatius bij de ontwerpbegroting 2022 een strategische personeelsplanning op te stellen, om te bezien of en hoe de personeelslasten verlaagd kunnen worden.⁶ Uit eerdergenoemd *Memorandum of Understanding* blijkt dat er in 2022 is gestart met de ontwikkeling van een strategisch personeelsplan, en dat dit plan in 2023 geïmplementeerd moet worden. Sint Eustatius zal vaart moeten zetten achter de afronding van dit plan, zodat de uitkomsten betrokken kunnen worden bij de begrotingsvoorbereiding 2024. Het Cft wordt in de tweede UR graag nader geïnformeerd over de inhoud van dit personeelsplan, en de te behalen mijlpalen in 2023.

Bijzondere uitkeringen

In het eerste kwartaal realiseert Sint Eustatius USD 7,9 miljoen aan baten en lasten gerelateerd aan bijzondere uitkeringen. De begroting gaat uit van USD 27 miljoen aan baten en lasten gerelateerd aan bijzondere uitkeringen in geheel 2023. In de projectadministratie van Sint Eustatius zijn ultimo het eerste kwartaal 113 actieve bijzondere uitkeringen opgenomen, het totale beschikbare bedrag aan bijzondere uitkeringen bedraagt USD 69,7 miljoen. Middels een stoplichtrapportage geeft Sint Eustatius per bijzondere uitkering inzicht in de beoogde en reeds gerealiseerde resultaten. Uit de rapportage komen geen significante knelpunten naar voren.

Liquiditeitspositie

Uit de eerste UR blijkt dat Sint Eustatius ultimo maart 2023 beschikt over USD 72,9 miljoen aan liquide middelen. Dit is USD 1,5 miljoen minder ten opzichte van de stand ultimo 2022. Het overgrote deel hiervan is geormerkt voor bijzondere uitkeringen. Aan het eind van het eerste kwartaal resteert USD 3,8 miljoen aan vrij besteedbare middelen.

Risico's

Het saldo aan openstaande debiteuren is in het eerste kwartaal met USD 0,2 miljoen toegenomen ten opzichte van ultimo december 2022, tot USD 3,4 miljoen. Sint Eustatius heeft in de begroting een voorziening getroffen voor dubieuze debiteuren van USD 1,2 miljoen. Met name de zeehaven heeft veel openstaande debiteuren, mede doordat olieterminal Global Terminal Investments (GTI) Statia geen havengelden afdraagt aan het openbaar lichaam. Gelet op de precaire financiële situatie van GTI Statia, is het onzeker of deze debiteuren nog geïnd zullen worden. Het Cft ontvangt in de tweede UR graag een update over de financiële situatie van GTI Statia, en in het bijzonder over de (mogelijke) gevolgen voor de begroting van Sint Eustatius.

---

⁶ Cft, kenmerk Cft 202100153, Advies bij de ontwerpbegroting 2022, d.d. 6 december 2021.

Ook de rechtszaak van Eco Statia tegen het openbaar lichaam inzake de onveilige situatie rondom de klif onder Fort Oranje heeft mogelijk aanzienlijke financiële implicaties voor de begroting van Sint Eustatius. Het Cft wordt ook hierover graag nader geïnformeerd, zodra de gerechtelijke procedures dat toelaten.

Financieel beheer

De eerste UR bevat een korte toelichting over de voortgang die Sint Eustatius in het eerste kwartaal boekte bij het verbeteren van het financieel beheer. In het eerste kwartaal is gestart met het opstellen van de jaarrekening over 2022, en is een jaarplanning voor 2023 opgesteld teneinde de planning en controlcyclus te optimaliseren. Daarnaast werkte Sint Eustatius het normenkader verder uit en beschreef het openbaar lichaam drie werkprocessen als onderdeel van het op orde brengen van de AO/IB.

In zijn reactie op de vierde UR 2022 onderstreepte het Cft het belang van een adequate AO/IB in opzet, bestaan en werking, maar het Cft constateerde ook dat andere maatregelen ter verbetering van het financieel beheer naar de achtergrond leken te verdwijnen. Het Cft acht het derhalve een positieve ontwikkeling dat het openbaar lichaam externe ondersteuning heeft aangetrokken voor het opzetten van de AO/IB, zodat ook capaciteit beschikbaar blijft voor uitvoering van de overige maatregelen uit het in 2018 opgestelde plan van aanpak ter verbetering van het financieel beheer.

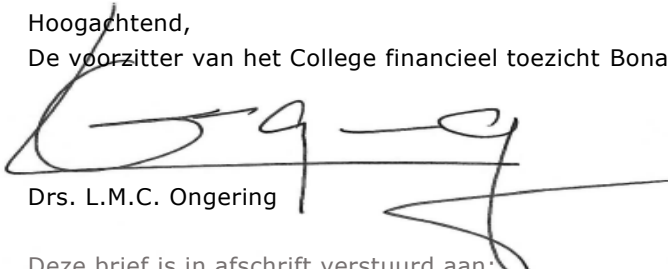
Collectieve sector

Conform artikel 11 lid 4 van de Wet FinBES rapporteert het Cft in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) jaarlijks, gelijktijdig met het doorzenden van de jaarrekening, over de voorlopige uitgaven-, inkomsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector van de openbare lichamen aan de minister van BZK. Voor Sint Eustatius is echter niet vastgesteld welke rechtspersonen tot de collectieve sector behoren, waardoor bovengenoemde rapportage en toetsing van de rentelastnorm niet mogelijk zijn.

Het Cft zal in samenwerking met het CBS na gaan hoe zo snel mogelijk tot vaststelling van de collectieve sector van Sint Eustatius kan worden gekomen, en u hierover uiterlijk 1 juli 2023 informeren.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Drs. L.M.C. Ongering

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Sint Eustatius
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Sint Eustatius